

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації строком на один рік у зв'язку з народженням дитини»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

До мене звернулися громадяни України, а саме чоловіки, у яких народилася або очікується народження дитини, з проханням ініціювати розроблення та внесення законопроекту, яким передбачити надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації строком на один рік з дня народження дитини.

Також на сайті Кабінету Міністрів України 14 липня 2026 року було зареєстровано петицію щодо запровадження відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації для чоловіків у зв'язку з народженням дитини строком на один рік. порушене в петиції питання має суспільний резонанс, що підтверджується значною кількістю громадян, які її підтримали. Станом на сьогодні петицію підтримали близько 2 000 громадян, що свідчить про наявність суспільного запиту на посилення державної підтримки сімей з новонародженими дітьми та запровадження додаткових гарантій для батьків в умовах воєнного стану.

Водночас чинна редакція статті 23 Закону «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» не передбачає народження дитини як самостійну підставу для надання батькові тимчасової відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації. За відсутності інших передбачених Законом підстав чоловік, у якого народилася дитина, може бути призваний на військову службу безпосередньо після її народження, незалежно від необхідності його участі у догляді за новонародженою дитиною та підтримці матері.

Народження дитини істотно змінює сімейні обставини батьків та обумовлює виникнення додаткових обов'язків щодо її утримання, догляду і виховання. Особливої уваги потребує перший рік життя дитини, коли вона потребує постійного догляду, медичного спостереження та належного забезпечення, а мати у післяпологовий період потребує фізичної, психологічної та матеріальної підтримки.

А отже, положення Закону не враховують обставини, пов'язані з народженням дитини, які є важливими для забезпечення належного виконання батьківських обов'язків та участі батька у вихованні й догляді за новонародженою дитиною. Хоча народження дитини потребує від батьків особливої уваги, фізичної та матеріальної підтримки сім'ї, а також безпосередньої участі у догляді та вихованні дитини. У зв'язку з цим надання чоловікам відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації строком на один рік у зв'язку з народженням дитини сприятиме забезпеченню

інтересів сім'ї та дитини, а також створить належні умови для виконання батьком своїх батьківських обов'язків.

2. Мета законопроекту

Метою законопроекту є надання чоловікам, у яких народилася дитина, права на отримання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації строком на один рік з дня народження дитини, що сприятиме підтримці сімей з новонародженими дітьми, забезпеченню участі батька у догляді та вихованні дитини, стимулюванню народжуваності та подоланню демографічної кризи в Україні.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту

Положеннями законопроекту пропонується внести зміни до Закону України «Про мобілізацію та мобілізаційну підготовку», а саме: доповнити першу частину статті 23 пунктом 3¹ такого змісту: «які мають дитину віком до 1 року;»

Запропонована норма передбачає тимчасову відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації для військовозобов'язаних, які мають дитину віком до одного року. Відстрочка діятиме протягом першого року життя дитини та припинятиметься з досягненням дитиною однорічного віку.

4. Стан нормативно-правової бази у сфері правового регулювання

Основу нормативно-правової бази становлять: Конституція України, Закон України «Про мобілізацію та мобілізаційну підготовку».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття проекту Закону сприятиме посиленню державного захисту сім'ї, батьківства та дитинства шляхом запровадження для чоловіків у зв'язку з народженням дитини тимчасової відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації строком на один рік з дня її народження.

Запровадження такої відстрочки створить умови для належної участі батька у догляді та вихованні дитини, забезпечення матері та новонародженої дитини необхідною фізичною, психологічною і матеріальною підтримкою, а також сприятиме зменшенню навантаження на матір у післяпологовий період.

Запропоноване регулювання сприятиме підтримці молодих сімей, зменшенню ризику відкладення народження дітей через побоювання мобілізації батька одразу після народження дитини та, як наслідок, стимулюванню народжуваності й подоланню негативних демографічних тенденцій в Україні.

Правовим наслідком прийняття законопроекту стане встановлення додаткової, чітко визначеної та обмеженої у часі підстави для відстрочки, яка не скасовує військового обов'язку та не звільняє особу від військової служби, а лише тимчасово відтерміновує можливість призову.

Народний депутат України

Олексій ГОНЧАРЕНКО

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: ГОНЧАРЕНКО ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ
Сертифікат: 5E984D526F82F38F0400000069605C0187277307
Дійсний до: 09.04.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
338д9/1-2026/197541 від 21.08.2026

2319971